

Nr 128.

Av herr **Osberg**, *angående den av jordbruksdepartementets egnahemsinspektör utövade kontrollen över statens egnahems-lånerörelse.*

Den åtgärd, som från det allmänna vidtagits för att hjälpa de mindre bemidlade till förvärv av eget hem medelst egnahemslån, är nog en av de främsta i socialekonomiskt hänseende. Med hänsyn till detta förhållande måste såvitt möjligt angeläget vara att på det mest effektiva sätt stödja denna verksamhet och detta i all synnerhet, när det gäller jordbruksegnahem.

Under den tid utvandringen till Förenta staterna av Amerika obegränsat fick fortgå, ansågo likväl statsmakterna det med fördel förenat att medelst lån hjälpa behövande till eget hem. Men sedan nu Förenta staterna ansett lämpligt begränsa invandringen, måste vi i ännu högre grad än hitintills ägna vår omsorg åt de egnahemssökande och då, som förut sagts, åt dem som önska bilda jordbruksegnahem.

Riksdagen har ju även beaktat detta, och varje år beviljas rätt avsevärda lånebelopp, men samtidigt måste nöjaktig kontroll utövas från det allmänns sida i den riktningen, att icke allenast säkerhetssynpunkten för låneförmedlarna beaktas, utan även den rätt, som enligt gällande författning bör tillkomma den lånesökande.

Ett trettiotal nämnder finnas inom landet, som skola förmedla dessa lån, dels för hushållningssällskapen och dels för bolag och föreningar. Uteslutet är icke, när så många fristående nämnder gå till tolkning av gällande villkor och bestämmelser, att olika synpunkter göra sig gällande. Önskligt vore emellertid att över hela linjen få fram enhetliga beslut beträffande rätt till lån och lånens storlek i förhållande till den egendom, som anskaffats eller skall anskaffas.

Att i görligaste mån åstadkomma detta vore, enligt mitt förmenande, att egnahemsinspektören varje år besökte de olika nämnderna vid ett av deras ordinarie sammanträden. Inspektören skulle, därest ett sådant förfarande praktiserades, på helt annat sätt kunna följa rörelsen landet över, vilket säkerligen skulle gagna i icke ringa grad, och dessa besök skulle borteliminera mycket av det arbete, som nu får utföras å ämbetsrummet.

Kostnaden för inspektörens resor kan hållas inom en mycket rimlig ram, om besöken göras i en följd för viss landsända och med befogenhet för inspektören att bestämma tiden för sammanträdena.

I de av riksdagen 1919 antagna, nu gällande allmänna villkoren och bestämmelserna för statens egnahemslånerörelse stadgas i § 27, att egnahemslåneförmedlare är underkastad den ytterligare kontroll och de övriga föreskrifter Kungl. Maj:t kan finna gott bestämma. Vidare har Kungl. Maj:t i kungörelse den 26 september 1919 (nr 623) i § 7 stadgat, att låneförmedlare skall i avseende å sin egnahemslåneverksamhet och vad därmed sammanhänger stå under uppsikt och kontroll av egnahemsavdelningen inom jordbruksdepartementet. Ett tillägg utöver vad redan är stadgat, gående ut på, att egnahemsinspektören bör så vitt möjligt besöka varje egnahemsnämnd inom riket minst en gång om året å ett av deras ordinarie sammanträden, vore önskligt.

På grund av det anförda anhålles värdsamt,

att riksdagen ville besluta att utöver nu gällande kontroll över statens egnahemslånerörelse stadgas, att jordbruksdepartementets egnahemsinspektör bör så vitt möjligt besöka varje egnahemsnämnd inom riket minst en gång om året å ett av deras ordinarie sammanträden.

Vederbörande utskott torde närmare utforma här begärda tillägg till redan nu gällande bestämmelser.

Stockholm den 21 januari 1926.

Oscar Osberg.